

اثرات مداخلات اجتماعی غیر دارویی در کنترل همه گیری کرونا

بروز پاندمی کووید ۱۹ برای نظام سلامت بسیاری از کشورها با چالش هایی همراه بوده است. سیاست های کنترلی همه گیری مانند زدن ماسک، رعایت فاصله فیزیکی، محدودیت تردد و دوره‌های اجتماعی در بسیاری از کشورها اجرا شده و همزمان با این سیاست ها؛ انجام تست، ردیابی تماس، جداسازی و قرنطینه یا لاک‌داون کم و بیش در بسیاری از کشورها اجرا می شود. صرف نظر از اجرای این مداخلات اجتماعی محدود کننده در کنترل پاندمی؛ اجرای این سیاست ها اثرات مثبت و منفی مستقیم یا غیرمستقیم در جامعه دارد.

کاهش دسترسی به خدمات پیشگیری، توانبخشی و یا درمان های سایر بیماری های حاد یا مزمن در کشور های با درآمد کم یا متوسط در کنار نظام سلامت نا کارآمد؛ در مقایسه با کشور های با درآمد بالا یکی از این موارد است. بطور مثال براساس مطالعات انجام شده طبق مقاله منتشر شده در لانست مورخ ۲۶ ژوئن ۲۰۲۱، میزان بستری بیماران قلبی در طول پاندمی بخصوص در خیزهای کرونا در بیمارستان به میزان قابل توجهی کاهش داشته است. همچنین بار بیماری های عفونی از قبیل HIV، توبرکلوز و مالاریا در کشورهای آندمیک به میزان قابل توجهی افزایشی بوده است.

طولانی شدن اجرای سیاست های کنترلی محدود کننده؛ مانند قرنطینه سراسری منجر به افزایش خشونت خانوادگی شده که تبعات اجتماعی و روانی برای خانواده‌ها داشته است. تاثیرات منفی این سیاست ها بر اقتصاد بر کسی پوشیده نیست. افزایش بیکاری، نابرابری، فقر و انزوای اجتماعی از اثرات اقتصادی پاندمی کرونا در دنیاست. با این وجود در مواردی این سیاست های کنترلی اثرات مثبت هم داشته است. در کشور های اسپانیا، سنگاپور و چین سیاست های کنترلی منجر به کاهش آلودگی محیطی، کاهش حوادث ترافیکی و کاهش بروز بیماری های تنفسی گردیده است.

در ایران هم در زمستان سال گذشته دلیل زدن ماسک میزان عفونت فصلی آنفلوانزا نسبت به دور قبل پاندمی خیلی کمتر شده بود. بر اساس مطالعه انجام شده در آلمان میزان عفونت های حاد تنفسی بر اساس داده‌های نظام‌ثبت ملی بیماری ها که قبل و در طی یا بعد از اجرای سیاست های کنترلی به مدت سه سال جمع آوری گردید؛ کاهش قابل توجهی پس از اجرای سیاست های کنترلی غیر دارویی در بروز بیماری های تنفسی، سرخک و آنفلونزا مشاهده شد. تنها مورد افزایشی رینو ویروس ها بود که بنظر می رسد دلیل گستردگی شیوع این ویروس در اطفال باشد. سایر بیماری های عفونی مانند عفونت های گوارشی، بیماری های منتقله جنسی و بیماری های ناقل محور هم کاهش داشته است.

هنگامی که فشار افکار عمومی در بسیاری از کشور های اروپایی بر عادی سازی و کاهش یا لغو سیاست های کنترلی محدود کننده است؛ این یافته ها حکایت از سودمندی این روش های کنترلی در دوران پاندمی و حتی بعد پاندمی دارد.

زدن ماسک، رعایت فاصله گذاری اجتماعی در مکان های شلوغ و شستن دست ها علاوه بر این که خطر ابتلا را در همه گیری های آتی کاهش می دهد؛ از نظر سلامت و رفاه عمومی نفع فوری برای جمعیت سراسر دنیا دارد. لذا در بررسی اثرات اجتماعی مداخلات غیر دارویی در سطح جامعه باید اثرات مثبت غیرمستقیم این اقدامات را در سلامت عمومی شهروندان لحاظ کرد. منافع مداخلات غیر دارویی، در قبال اثرات منفی آن ارجح بوده و نباید نادیده گرفته شود.

به نظر می رسد تنها راهکار مقابله با پاندمی در دنیا و کشور با توجه به گزارش های اخیر، واکسیناسیون سراسری هرچه سریعتر جمعیت عمومی همراه با مداخلات اجتماعی غیر دارویی مانند ماسک زدن فراگیر در سطح جامعه است.

